

Anàlisi multivariant**2014/2015**

Codi: 100122

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501919 Estadística Aplicada	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Josep Solé Clivillés

Correu electrònic: JosepLluis.Sole@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És imprescindible un curs previ d'àlgebra lineal, així com el de probabilitats i inferència estadística.

Objectius

La majoria de dades recollides són multivariants, és a dir per a la mateixa unitat experimental observem de manera simultània els valors de varies variables. L'Anàlisi Multivariant estudia els mètodes apropiats per a descriure i explorar aquestes dades vectorials, així com per a aplicar-hi la inferència estadística.

La necessitat de processar gran quantitat de dades amb moltes variables de distinta naturalesa i d'obtenir relacions entre elles així com la classificació de casos han fet desenvolupar recentment un gran nombre de procediments que se situen en el camp multivariant.

L'objectiu de l'assignatura és un primer contacte de l'estudiant amb aquest camp, i fer-li veure la potència i aplicabilitat d'alguns mètodes, els quals a vegades es basen en idees molt simples i naturals. Per a això l'enfoc de l'assignatura és eminentment aplicat, encara que a teoria els estudiarem amb el rigor i generalitat adequats.

Competències

- Demostrar que es té un pensament lògic, un raonament estructurat i capacitat de síntesi.
- Dissenyar un estudi estadístic o de recerca operativa per a la resolució d'un problema real.
- Expressar i aplicar rigorosament els coneixements adquirits en la resolució de problemes
- Identificar els models estadístics i de recerca operativa més adequats per a cada context i que permetin la presa de decisions.
- Resumir i descobrir patrons de comportament en l'exploració de les dades.
- Utilitzar correctament una bona part del programari estadístic i de recerca operativa existent, escollir el més apropiat per a cada anàlisi estadística i ser capaç d'adaptar-lo a les noves necessitats.

Resultats d'aprenentatge

1. Caracteritzar grups homogenis d'individus mitjançant l'anàlisi multivariant.
2. Demostrar que es té un pensament lògic, un raonament estructurat i capacitat de síntesi.
3. Emprar gràfics de resum de dades multivariades i d'evolució temporal.

4. Emprar índexs de resum de dades multivariants, sèries temporals i totes les altres tècniques avançades.
5. Expressar i aplicar rigorosament els coneixements adquirits en la resolució de problemes.
6. Identificar les etapes en els problemes que requereixen tecnologies avançades.
7. Projectar un estudi a partir de metodologies multivariants i/o una mineria de dades per resoldre un problema contextualitzat en la realitat experimental.
8. Reconèixer la necessitat d'emprar mètodes multivariants en lloc de bivariants.
9. Utilitzar programari estadístic per als diversos mètodes d'anàlisi multivariant.

Continguts

Continguts

El model aleatori i les dades multivariants.

- Classificació dels mètodes multivariants. Exemples.
- Vectors aleatoris. El vector d'esperances i les matrius de covariàncies i correlacions. Propietats.
- Dades multivariants. El vector de mitjanes i les matrius de covariància i correlació mostrals.
- Elements bàsics del càlcul matricial. Les descomposicions espectral i en valors singulars.

Els mètodes factorials I : anàlisi de components principals (ACP).

- La reducció de la dimensió i l'ACP.
- El resultat fonamental. Diferències entre el tractament de la matriu de correlacions i la de covariàncies.
- Representacions de les variables i de les dades. Estandarditzacions.

Els mètodes factorials II: anàlisi factorial (AF).

- El model factorial: comunalitats i especificitats.
- AF confirmatòria i exploratòria.
- Rotacions.
- Interpretació dels resultats.

Els mètodes factorials III: anàlisi de correspondències.

- Perfils i inèrcies.
- Distància khi-quadrat.
- Descomposicions de la inèrcia.
- Representacions gràfiques (biplots).

Anàlisi de conglomerats. L'escalament multidimensional i altres eines de classificació supervisada.

- Proximitats i disimilaritats.
- Classificació jeràrquica.
- Classificació no jeràrquica: el mètode de les K-mitjanes.
- Altres mètodes de classificació.
- Escalament multidimensional.

Anàlisi Multivariant de la Variància (MANOVA) i Anàlisi Discriminant (AD).

- El MANOVA com una generalització de l'ANOVA
- AD en un model normal.
- AD no paramètrica.
- Algunes distribucions multivariants associades a contrastos clàssics.

Metodologia

Classes de teoria, on s'exposaran detalladament els continguts sempre mostrant exemples d'aplicació convenientment interpretats. Els resums dels apunts es penjaran al campus virtual.

Classes pràctiques amb software estadístic, R preferentment. Els guions de les pràctiques i altre material auxiliar es penjarà al Campus Virtual. A les classes pràctiques es proposaran exercicis d'ampliació que caldrà resoldre autònomament, per equips.

A les tutories s'assessorarà els alumnes en: resolució de dubtes, recerca d'informació i de dades i plantejament i seguiment del treball.

En el treball autònom, l'alumne haurà de: estudiar la matèria, realitzar les tasques anteriorment descrites, relacionades amb el treball i els exercicis d'ampliació i també preparar els exàmens i altres activitats d'avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de pràctiques	28	1,12	3, 4, 8, 9
Classes de teoria	28	1,12	2, 3, 4, 6
Tutories	10	0,4	6, 9
Tipus: Supervisades			
Exercicis d'ampliació	8	0,32	3, 9
Tipus: Autònomes			
Estudi	25	1	3, 4, 6, 8, 9
Presentació d'informes de pràctiques	30	1,2	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9

Avaluació

La nota de curs (NC) es calcularà a partir de les qualificacions de les entregues d'exercicis, pràctiques i d'exàmens parcials, amb un pesos respectius de 5%, 20% i 75%. Excepte pels alumnes virtuals i d'altres amb causa justificada, l'assistència a pràctiques és obligatòria.

Si NC és igual o superior a 5, no cal anar a l'examen final. La nota del curs serà NC.

L'examen final (que es pot considerar una activitat de recuperació) tindrà una part teòrica i una de pràctica. La nota de l'examen (F) serà la mitjana de les dues parts. La nota final (NF) es calcularà amb la següent fórmula: $NF = \text{Max}(F, 0.5NC + 0.5F)$.

L'examen final és obligatori per a aquells alumnes virtuals pels quals no hagi tingut suficient contacte presencial per a veure com treballen.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge

Entrega de pràctiques.	20%	5	0,2	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9
Entregues de problemes	5%	10	0,4	1, 2, 4, 5, 6, 8
Examens parcials	75%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9

Bibliografia

Bibliografia bàsica

B. Everitt, T. Hothorn. An introduction to Applied Multivariate Analysis with R. Springer. 2011 (Llibre específic per a les pràctiques que conté breus resums de teoria).

W. Härdle, L. Simer. Applied Multivariate Statistical Analysis. Springer. 2007.

D. Peña. Análisis de Datos Multivariantes. McGraw Hill. 2002.

A. Rencher. Methods of Multivariate Analysis. Wiley Series in Probability and Mathematical Statistics. 2002.

Notes de l'assignatura penjades al campus virtual.

Bibliografia complementària.

J.D. Jobson. Applied Multivariate Analysis. Vol I i II. Springer 1992.

R. Johnson. D.W. Wichern, Applied Multivariate Statistical Analysis. Pearson Education International. 2007.

K.V. Mardia, J.T. Kent, J.M. Bibby. Multivariate Analysis. Academic Press. 2003.

D. Skillicorn. Understanding Complex Data. Data Mining with Matrix Decomposition. Chapman&Hall. 2007.